

Oszczędzanie i eko-dobrostan w domowej skali.

Małe zmiany, duży efekt

Rosnące ceny energii sprawiają, że coraz więcej gospodarstw domowych szuka sposobów na ograniczenie rachunków. Jak pokazują dane rynkowe, koszty prądu i ogrzewania w ostatnich latach stały się jednym z największych obciążeń domowych budżetów. Jednocześnie eksperci podkreślają: skuteczne oszczędzanie nie musi oznaczać kosztownych inwestycji ani radykalnych zmian stylu życia. W wielu przypadkach wystarczą świadome decyzje i drobne nawyki, które w skali roku przynoszą realne efekty – zarówno finansowe, jak i ekologiczne.

Najprostsze działania często okazują się najskuteczniejsze. Wyłączenie urządzeń z trybu czuwania, korzystanie z energooszczędnego oświetlenia LED czy racjonalne używanie sprzętów AGD mogą obniżyć zużycie energii nawet o kilkanaście procent. Według szacunków ekspertów, same „ciche” pobory prądu przez urządzenia pozostające w trybie standby mogą stanowić od 5 do 10 proc. rocznego zużycia energii w domu.

Istotną rolę odgrywa także sposób ogrzewania i wentylacji. Obniżenie temperatury w pomieszczeniu o zaledwie 1°C może zmniejszyć rachunki za ogrzewanie nawet o kilka procent. Regularne wietrzenie, uszczelnienie okien czy właściwe ustawienie termostatów

to działania, które nie wymagają dużych nakładów, a przynoszą szybkie efekty.

Energia pod kontrolą – od czego zacząć?

Coraz większą popularnością cieszy się domowy audyt energetyczny. To narzędzie, które pozwala dokładnie przeanalizować, gdzie i w jaki sposób zużywana jest energia. Pomocna może być broszura „Energia pod kontrolą – Audyt zużycia energii w Twoim domu”, dostępna na stronie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Autorka publikacji, doradczynie energetycznej Wioletta Dobras, w przystępny sposób pokazuje, jak krok po kroku przyjrzeć się własnym nawy-

kom i instalacjom domowym. Zwraca uwagę na kluczowe obszary generujące największe koszty, podpowiada, jak samodzielnie przeprowadzić analizę zużycia energii oraz od czego zacząć wprowadzanie zmian.

Taki audyt to nie tylko diagnoza, ale przede wszystkim plan działania – dostosowany do możliwości i tempa życia domowników. Dzięki niemu łatwiej podejmować świadome decyzje i wprowadzać usprawnienia stopniowo, bez presji i zbędnych wydatków.

Inwestycje, które się opłacają

Choć wiele można osiągnąć dzięki prostym zmianom, coraz więcej osób decyduje się także na większe inwestycje: termomodernizację budynków, wymianę źródeł ciepła czy instalację paneli fotowoltaicznych. Trend ten wpisuje się w szerszy kierunek transformacji energetycznej i rosnącej świadomości ekologicznej.

Dobrze ocieplony dom może zużywać nawet o 30-40 proc. mniej energii na ogrzewanie. Z kolei własna produkcja energii ze źródeł od-

nawialnych nie tylko zmniejsza rachunki, ale też ogranicza emisję CO₂, co ma realny wpływ na jakość powietrza.

Ekologia zaczyna się w domu

Oszczędzanie energii to nie tylko kwestia finansów. To także jeden z najprostszych sposobów, by ograniczyć swój ślad węglowy. Mniejsze zużycie energii oznacza mniejsze zapotrzebowanie na jej produk-

cję, a tym samym – niższą emisję gazów cieplarnianych.

W dobie zmian klimatycznych indywidualne decyzje nabierają coraz większego znaczenia. To właśnie codzienne wybory – od wyłączenia światła po świadome korzystanie z ogrzewania – budują realną zmianę w skali całego społeczeństwa.

Eksperti są zgodni: kluczem do oszczędności jest świadomo-

ść. Monitorowanie zużycia energii, analiza rachunków i stopniowe wprowadzanie zmian pozwalają osiągnąć trwałe efekty bez konieczności radykalnych wyrzeczeń.

Energia pod kontrolą to nie tylko niższe rachunki, ale też większy komfort życia i poczucie wpływu na środowisko. To zaś inwestycja, która zwraca się każdego dnia.

NS

Tychy podwójnie nagrodzone za edukację ekologiczną.

31 ton = 31 drzew

Unikatowy medal w nurcie trash art, statuetka oraz bon na „elektryczny las” trafiły do Tychów w uznaniu za niestandardową edukację ekologiczną mieszkańców.

Organizator, Fundacja Odzyskań Środowisko, doceniła miasto za działania w ramach projektów: „Elektryczne Śmieci” oraz „Od pralki do ula”. Nagrodę w imieniu miasta odebrała Ewa Wilk, Inspektor ds. Komunikacji Społecznej w Tyskim Zakładzie Usług Komunalnych. Finałowa gala programu Polska Stolica Recyklingu odbyła się w Pabianicach.

Czerwone pojemniki i edukacja w nurcie #smart

Tychy przystąpiły do projektu „Elektryczne Śmieci” w 2021 roku, dzięki czemu mieszkańcy mogą szybko, bezpłatnie i bezproblemowo pozbyć się elektroodpadów ze swoich domów i mieszkań. 18 czerwonych pojemników na małogabarytowy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny służy na co dzień wszystkim Tyszanom. – Warto pamiętać, że w naszych domach, jak podaje raport zlecony przez OLX, wciąż znajduje się ponad 565 milionów nieużywanych urządzeń elektronicznych: telefony, komputery, telewizory. Średnio, każde polskie gospodarstwo domowe ma ponad 18 takich urządzeń. Oddając je do recyklingu, zamykamy obiegi. W profesjonalnych zakładach przetwa-

rzania odzyskuje się z nich: metale żelazne, metale nieżelazne, tworzywa sztuczne i szkło – mówi Kinga Rodkiewicz z Fundacji Odzyskań Środowisko.

Elektryczny Las

W 2025 roku mieszkańcy Tychów oddali do recyklingu 30.926 kilogramów elektroodpadów, to tyle, ile waży 20 samochodów osobowych. W nagrodę Fundacja Odzyskań Środowisko przekazała miastu 31 drzew. Jak tłumaczy Kinga Rodkiewicz: – Drzewa pracują dla miasta przez 365 dni w roku: obniżają temperaturę, zatrzymują wodę, poprawiają jakość powietrza. Elektryczny las ma także za zadanie przypominać mieszkańcom o potrzebie selektywnej zbiórki elektroodpadów. Tro-

ska o środowisko jest naszym wspólnym obowiązkiem.

Ule z bębnow i miód

Tychy zdobyły także wyróżnienie w ramach projektu „Od pralki do ula”, który realizowany jest w mieście od lipca 2022 roku. Wówczas, w Parku Łabędzi stanęła edukacyjna pasieka z recyklingu – ule zostały wykonane ze zużytych bębnow od pralek, a tablice edukacyjne z drzewi od lodówek. Ule z czerwonymi daszkami nawiązują do czerwonych pojemników na małogabarytowy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W ramach projektu, na terenie pasieki odbywają się warsztaty dla mieszkańców i miejskie miodobrania pokazujące, jak recykling może realnie wspierać ochronę środowiska. RN

Nagrody dla naszego miasta odebrała na gali Polskiej Stolicy Recyklingu Ewa Wilk z TZUK.

Obchody Dnia Wody w Zespole Szkół nr 1.

Mikroplastik pod lupą uczniów

Uczniowie Zespołu Szkół nr 1 im. Gustawa Morcinka w Tychach włączyli się w obchody Światowego Dnia Wody, prezentując wyniki projektu realizowanego w ramach międzynarodowego konkursu Europejskiej Agencji Kosmicznej „Climate Detectives”. Młodzież sprawdzała, jaką drogę pokonuje woda, od naturalnych zbiorników, aż do kranów mieszkańców.

Tegoroczne obchody Światowego Dnia Wody w Zespole Szkół nr 1 im. Gustawa Morcinka w Tychach miały wyjątkowo naukowy charakter. Ich organizacją zajęła się grupa uczniów, która od listopada 2025 roku bierze udział w międzynarodowym konkursie „Climate Detectives”, prowadzonym przez Europejską Agencję Kosmiczną ESA.

W ramach projektu „Droga wody od źródeł do kranów” uczniowie przeanalizowali, jak zmienia się jakość wody na kolejnych etapach jej obiegu. Punktem wyjścia były naturalne zbiorniki – Jezioro Goczałkowickie oraz zbiornik zaporowy na Sole – które stanowią ważne źródła wody pitnej dla regionu. Następnie młodzież przyjrzała się infrastrukturze wodociągowej, zwracając uwagę na wpływ materiałów i stanu technicznego rur na końcowy skład wody trafiającej do mieszkańców.

Istotnym elementem badań była także analiza obecności mikroplastiku w wodzie.

Podczas obchodów Światowego Dnia Wody aula ZS nr 1 była pełna młodych ludzi.

Uczniowie wskazywali, że jest to problem coraz częściej dostrzegany na całym świecie, a jego eliminacja stanowi duże wyzwanie technologiczne. Zwracali uwagę, że mikrocząstki plastiku mogą trafiać do środowiska na wiele sposobów, a ich skuteczne usuwanie z wody wymaga zaawansowanych procesów filtracji.

Prezentacja wyników projektu była nie tylko podsumowaniem kilku miesięcy pracy, ale również okazją do zwiększenia świadomości ekologicznej wśród społeczności szkolnej.

Uczniowie pokazali, że zagadnienia związane z wodą – jej jakością, dostępnością i ochroną, mają bezpośredni wpływ na codzienne życie mieszkańców.

Udział w programie „Climate Detectives” pozwala młodzieży nie tylko rozwijać zainteresowania naukowe, ale także uczy odpowiedzialności za środowisko i zachęca do podejmowania działań na rzecz jego ochrony. Tegoroczne obchody Światowego Dnia Wody w Morcinku były tego najlepszym przykładem.

PIOTR PODSIADŁY

KOLUMNA DOFINANSOWANA ZE ŚRODKÓW

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.